

NORGES HØYESTERETT

Den 24. januar 2011 avsa Høyesterett dom i

HR-2011-00156-A, (sak nr. 2010/1717), straffesak, anke over dom,

A (advokat Per S. Johannessen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Lars Fause)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Noer**: Saken gjelder utmåling av straff for trusler fremsatt mot en polititjenestemann.
- (2) A er tiltalt for overtredelse av straffeloven § 227 første straffalternativ. Grunnlaget for tiltalen er beskrevet slik:

”Torsdag 15. oktober 2009 kl. 20.55 i ----- gate -- i X ropte hun til politibetjent B
’...dette skal du dø for i kveld...’ eller lignende.”
- (3) Øst-Finnmark tingrett frifant 10. mars 2010 tiltalte under dissens fra rettens leder. Påtalemyndigheten anket dommen.
- (4) Hålogaland lagmannsrett avsa 23. september 2010 dom hvor tiltalte ble dømt til fengsel i 30 dager. Et mindretall på tre stemte for å gjøre straffen betinget.
- (5) Tiltalte har anket til Høyesterett over lovanvendelsen, saksbehandlingen og straffutmålingen. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 23. november 2010 ble anken

over saksbehandlingen og lovanvendelsen nektet fremmet, mens anken over straffutmålingen ble fremmet.

- (6) Påtalemyndigheten har lagt ned påstand om at tiltalte skal dømmes til 21 dager ubetinget fengsel.
- (7) *Mitt syn på saken*
- (8) Tiltalte er en 45 år gammel kvinne som er ansatt i forsvaret i X. Hun er gift med C, og sammen har de en datter som på dette tidspunktet var fem år.
- (9) Politiet gjennomførte 15. oktober 2009 en aksjon mot narkotikamiljøet i X. Tiltaltes ektefelle ble innbrakt til kontroll, og politiet foretok ransaking i boligen.
- (10) Under ransakingen kontaktet politiførstebetjent B barnevernet. Politiet mente at de hygieniske forholdene i hjemmet var slik at det ikke var forsvarlig for barn å være der.
- (11) Barnevernet kom til hjemmet. På bakgrunn av forholdene der og opplysninger fra politiet om at far var mistenkt for ruspåvirkning, ble parets datter samme ettermiddag plassert i beredskapshjem etter et hastevedtak. Foreldrene fikk ikke informasjon om hvor hun ble ført, da barnevernet fryktet at far ville komme og hente henne.
- (12) Tiltalte og hennes mann var opprørt over det som hadde skjedd, og ønsket å få vite hvordan datteren hadde det. De dro samme kveld hjem til barnevernsarbeider D. Hun var ikke hjemme, men paret snakket med hennes mor, som skal ha blitt "hysterisk" som følge av dette.
- (13) Deretter dro ekteparet til enhetsleder for helse og sosial i X. Han følte seg ille berørt av deres oppførsel, og har forklart at tiltalte var den som var mest opphisset av ektefellene. De to skal her ha fått beskjed om at det var politiet som sto bak barnevernets inngripen.
- (14) Dette førte til at ekteparet kjørte hjem til politiførstebetjent B. Begge ropte opp til B, som kom ut på verandaen i annen etasje i huset. De ga høylytt uttrykk for sitt syn, og tiltalte ropte "du skal dø i kveld". Umiddelbart etter at de hadde dratt, ringte politiførstebetjenten til politistasjonen og forklarte hvem som hadde vært der, og sa at "både ho og han har trua meg med at jeg skal dø".
- (15) Om lag 10 minutter seinere ringte tiltalte og ektefellen til operasjonsleder i politiet og forklarte om sine besøk og beklaget sine "utrop".
- (16) De kaotiske forholdene i hjemmet skyldtes en lengre periode med oppussing, og datteren ble tilbakeført til hjemmet etter seks dager. Barnevernsaken ble på grunn av inhabilitet overført til barneverntjenesten i Y. I avsluttende vedtak 27. oktober 2010 heter det at det er "godt samspill" med foreldrene, og at barnehage og helsestasjon ikke har "opplevd bekymring" for barnet.
- (17) Høyesterett har tidligere lagt til grunn at straffen for alvorlige trusler i utgangspunktet er ubetinget fengsel mellom 15 til 30 dager, men at det avhengig av de konkrete omstendigheter kan være aktuelt med mildere eller strengere straff – eventuelt samfunnsstraff eller en betinget reaksjon, jf. Rt. 2008 side 401 avsnitt 11.

- (18) Den trussel som hun fremsatte, må oppfattes som en drapstrussel. I skjerpene retning legger jeg vekt på at tiltalte oppsøkte politiførstebetjenten hjemme. Hun er ansatt i forsvaret og hadde nylig kommet fra jobb, og opptrådte derfor i uniform mens det hele pågikk. Fornærmede har forklart at han følte seg truet, men at dette særlig gjaldt utsagnene til tiltaltes ektefelle. Trusselen ble fremsatt mens hun var sammen med ektefellen, som var en tidligere kjenning av det lokale politiet. Dette var omstendigheter som gjorde at trusselen kunne oppfattes mer alvorlig enn om hun hadde vært alene på stedet.
- (19) I formildende retning legger jeg vekt på foranledningen til opptrinnet. Tiltalte hadde fått telefon fra politiet om ettermiddagen om at det var ransaking hjemme hos henne. Hun dro hjem, og ble møtt av politi og barnevern. Tiltalte hentet deretter datteren i barnehagen. Da hun kom tilbake til hjemmet med datteren, hadde barnevernet fattet hastevedtak om akutt plassering av barnet. Tiltalte tok avskjed med datteren som ble ført bort. I følge lagmannsretten synes det som ”hun fikk lite underretning og forklaring i forbindelse med at barnet ble flyttet”.
- (20) Selv om grunnlaget for hastevedtaket viste seg delvis å bero på en misforståelse, er det ikke grunn til å reise kritikk mot barnevernet, som fattet vedtaket ut fra situasjonen slik den ble opplevd. Uansett kan vedtak fra barnevernet ikke berettige foreldre til å fremsette trusler overfor de ansvarlige. På tross av dette, må det vektlegges i formildende retning at tiltalte – helt uten forvarsel – var blitt fratatt omsorgen for sitt barn og var preget av sterk fortvilelse. Dette hadde også sammenheng med at hun hadde fått lite informasjon om barnets situasjon. Trusselen som hun fremsatte, må derfor først og fremst anses som et følelsesutbrudd, og ikke en alvorlig ment trussel. Det hører med til bildet at tiltalte i forsvarers støtteskriv til anken er beskrevet ”som en liten og vever kvinne, særlig profilert som en av forgrunnsfigurene i den lokale pinsebevegelse”. Hun er tidligere straffet.
- (21) I formildende retning legger jeg videre vekt på at tiltalte og hennes ektefelle ringte til politistasjonen ti minutter etter opptrinnet, og at de da i følge lagmannsretten beklaget sine ”utrop”. Selv om det synes som beklagelsene var blandet med utsagn om at de ikke hadde kommet med trusler, viste oppringningen at det neppe var grunn til å frykte at truslene ville bli satt ut i livet.
- (22) Tiltalte er ikke forespurt om samfunnsstraff, og Høyesterett har derfor ikke foranledning til å vurdere det. Saken fremstår som noe spesiell. For de lavere instanser nedla påtalemyndigheten påstand om 15 dager betinget fengsel. På bakgrunn av de formildende omstendigheter i saken er jeg – under tvil – kommet til at straffen bør settes til betinget fengsel i 21 dager.
- (23) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 21 – tjueen – dager, hvor fullbyrdelsen utsettes etter reglene i straffeloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år.

- (24) Dommer **Bårdsen**: Jeg har et annet syn enn førstvoterende.
- (25) Ved alvorlige trusler vil straffen som utgangspunkt og hovedregel være ubetinget fengsel, jf. Rt. 2008 side 401 avsnitt 11. Betinget dom er bare aktuelt i "spesielt unnskyldelige tilfelle, eller der personlige forhold tilsier det." Det fremgår for øvrig av avgjørelsen at en trussel regnes som "alvorlig" i denne forstand selv om den settes frem spontant og som et resultat av øyeblikkets opphisselse, og selv om gjerningsmannen ikke hadde tanker om å realisere den. Jeg minner om at det avgjørende etter straffeloven § 227 ikke er gjerningsmannens gjennomføringsforsett eller fornærmedes opplevelse av dette, men om trusselen er "skikket til at fremkalde alvorlig Frygt".
- (26) Saken gjelder trussel overfor en polititjenestemann, fremsatt som et direkte resultat av politiets og barnevernets lovlige tiltak mot domfeltes familie. Særlige allmennpreventive hensyn gjør seg gjeldende.
- (27) Det ble truet med drap. Domfelte oppsøkte fornærmede hjemme på kveldstid mens barna hans sov, og ropte trusselen fra gaten. Hun var kledd i forsvarets feltuniform. Sammen med henne var ektefellen, C. Han var godt kjent av politiet i X, blant annet etter at han noen år tidligere hadde holdt tre polititjenestemenn som gisler i flere timer.
- (28) Det ytre hendelsesforløpet er etter mitt syn klart mer alvorlig enn i Rt. 2008 side 401, hvor straffen ble satt til fengsel i 15 dager.
- (29) I formildende retning har jeg først og fremst festet meg ved den familiære krise som realiserte seg denne ettermiddagen og kvelden, og som naturligvis brakte domfelte i en tilstand av fortvilelse. Slik vil det imidlertid ofte forholde seg når politiet og/eller barnevernet griper inn, og vekten av dette momentet er derfor begrenset. Domfeltes frustrasjon over situasjonen kan uansett ikke begrunne at fengselsstraffen gjøres betinget. Samfunnsstraff er heller ikke aktuelt, slik vår sak ligger an.
- (30) En straff av fengsel i 21 dager er etter mitt syn passende, slik også aktor har foreslått.
- (31) Dommer **Matheson**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Noer.
- (32) Dommer **Skoghøy**: Likeså.
- (33) Dommer **Bruzelius**: Likeså.

(34) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 21 – tjueen – dager, hvor fullbyrdelsen utsettes etter reglene i straffeloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år.

Riktig utskrift bekreftes: